

РОЗМІЩЕННЯ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ

А.А. Новерслюк,* О.В. Ксенченко**

КООРДИНАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНІ

Інвестиційна діяльність має важливий соціально-економічний аспект. Актуальним завданням сьогодення є розвиток інвестиційної діяльності, спрямований на створення привабливого інвестиційного середовища та суттєвого нарощування обсягів інвестицій.

Важливим завданням реформування стану економіки на різних рівнях, починаючи з національного і завершуючи рівнем підприємства, є побудова ефективного механізму координації інвестиційної діяльності.

Одним із етапів здійснення інвестиційного процесу є координація інвестиційної діяльності. Вона спрямована на подолання перешкод, які на даний час при мінімальних витратах дозволяють переходити до формування та реалізації скорегованого інвестиційного портфеля в рамках раніше визначених стратегічних цілей інвестиційної діяльності і розробленої стратегії формування інвестиційних ресурсів. Важелі державної координації інвестиційної діяльності показано на рис. 1.

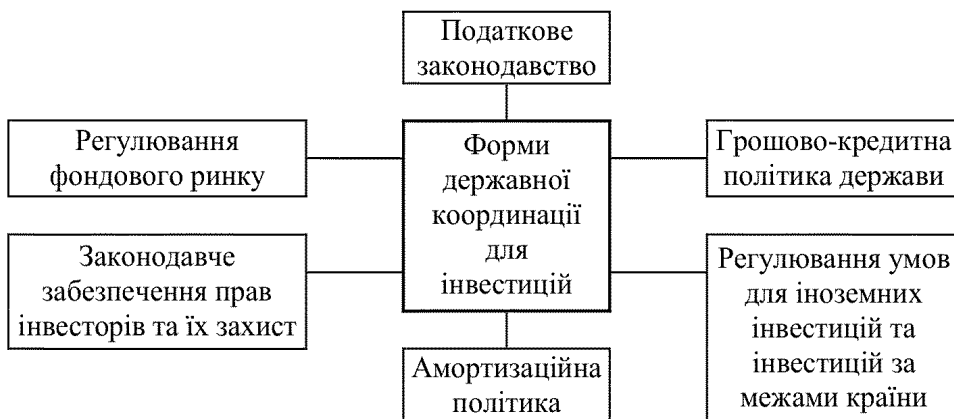

Рис. 1. Важелі державної координації інвестиційної діяльності¹

© Новерслюк А.А., Ксенченко О.В., 2005

* асистент кафедри менеджменту, фінансів та кредиту Хмельницького національного університету управління та права

** здобувач Хмельницького національного університету

¹ Федоренко В.Г., Гойко А.Ф. Інвестознавство: Підручник / За наук. ред. В. Г. Федоренка. — К.: МАУП, 2000. — С. 19.

Координація (лат. *coordinatio* — розташування у певному порядку) — складовий елемент управління для узгодження дій різних частин системи, що управляється. В основі координації — логіка здійснення виробничих та управлінських процесів. Виробнича координація передбачає розробку взаємопов'язаних планів обробки матеріальних потоків усередині виробництва і за його межами. Координація управлінська полягає в узгодженні діяльності виконавців, підрозділів, підприємств. Форми здійснення координації — наради, зустрічі, спеціальні плани координації, координаційні комітети та ін².

Основними напрямками координації інвестиційної діяльності на регіональному рівні є: створення сприятливого для інвестування середовища; інноваційне спрямування інвестицій; регулювання ціни інвестицій; вдосконалення амортизаційної політики; сприяння залученню вітчизняних і іноземних інвестицій; розвиток фондового ринку.

Загальний обсяг залучених в економіку Хмельницької області прямих іноземних інвестицій на 1 січня 2005 року становив 66,5 млн. дол. США, що на 42,6 % більше, ніж на відповідну дату попереднього року (рис. 2).

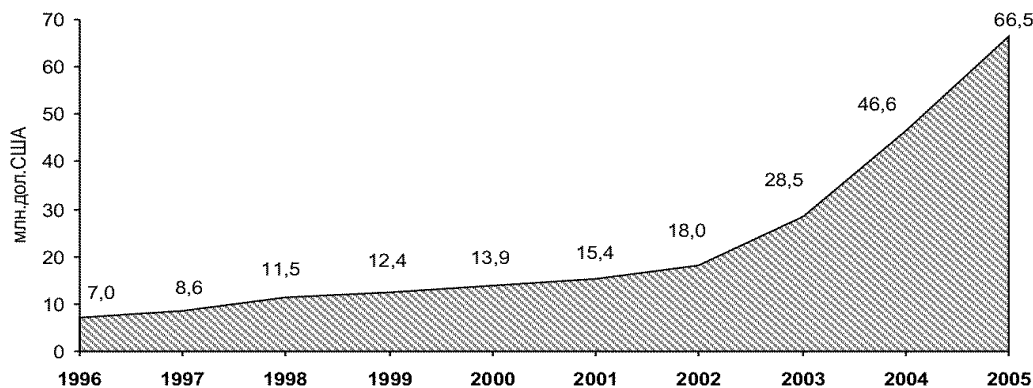

Рис. 2. Прямі інвестиції в економіку Хмельницької області на 1 січня 2005 року³

В економіку нашої області інвестували капітал представники 28 країн світу (на 1 січня 2004 року було 29 країн-інвесторів). Найбільшими інвесторами економіки області були Ліхтенштейн — 25,6 млн. дол. США, Кіпр — 6,3 млн. дол., Віргінські Британські Острови — 6,3 млн. дол. Цим трьом країнам належить 57,3 % загального обсягу прямих інвестицій в економіку Хмельниччини (рис. 3).

Функціональний механізм координації інвестиційної діяльності є сукупністю принципів, форм і методів із відповідними інституційними і організаційними структурами, що виконують функції адекватні сучасному стану економіки по активізації інвестиційного потенціалу з метою забезпечення стійкого економічного зростання⁴.

² Економічна енциклопедія: У трьох томах. / Редкол.: Мочерний С.В. (відп. ред.) та ін. — К.: Видавничий центр "Академія", 2001. — Т. 2. — С. 81.

³ Розраховано на основі даних статистичної звітності Головного управління економіки Хмельницької обласної державної адміністрації.

⁴ Шапошнікова О.М. Механізми державного регулювання і планування залучення інвестицій у виробничу сферу регіону: Автореф. дис... канд. наук з держ. управління (25.00.02) / Донецька державна академія управління. — Донецьк, 2004. — С. 12.

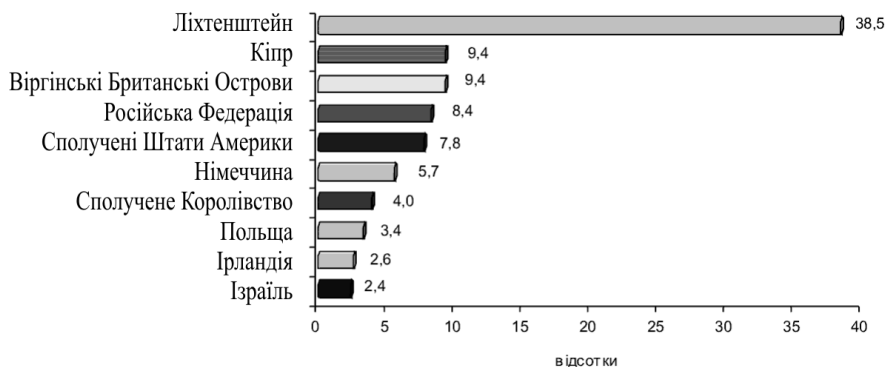

Рис. 3. Основні країни-інвестори Хмельницької області станом на 1 січня 2005 року⁵

Оскільки координація залучення інвестицій — це процес, що припускає безліч складових, його активізація неможлива без раціонального використання факторів інформаційного, правового, організаційного та економічного забезпечення⁶.

До інформаційного забезпечення належать: стан капіталу галузей економіки, залучення і здійснення інвестиційної діяльності, стан інвестиційного потенціалу, а також діяльність суб'єктів і об'єктів інвестування.

Правове забезпечення полягає у формуванні системи законодавчих і нормативних актів державного регулювання і захисту прав інвесторів, методичному забезпеченні координації інвестування. Організаційне забезпечення охоплює: формування державних органів регулювання в інвестиційній сфері, організацію і технологію розробки та реалізації державних програм інвестування, забезпечення страхуванням інвестицій. Економічне забезпечення полягає у формуванні джерел інвестицій і формування умов здійснення інвестування.

Регіонам належить важлива роль у залученні іноземних інвестицій. На регіональному рівні легше відновити довіру інвесторів до партнерів та органів державного управління на основі чинного законодавства в рамках сприяння поліпшенню інвестиційного клімату в регіоні, забезпеченню його конкурентоспроможності як об'єкта інвестиційної діяльності⁷.

Суть механізму координації інвестиційної діяльності в регіоні — планування, залучення і регулювання інвестицій, складається в сукупності з моделі оцінки і прогнозування чинників, що впливають на активізацію інвестиційного потенціалу, а також планування заходів щодо розробки впроваджених методів координації залучення інвестицій, по розробці стратегії, програм і планів, інституціональних і організаційних структур, законодавчих актів по цінних паперах, по розробці функцій тощо.

⁵ Розраховано на основі даних статистичної звітності Головного управління економіки Хмельницької обласної державної адміністрації.

⁶ Денисенко М.П. Організаційно-економічний механізм інвестування: Монографія. — К.: Науковий світ, 2001. — С. 192.

⁷ Музиченко А.С. Державне регулювання інвестиційної діяльності. — К.: Науковий світ, 2001. — С. 223.

Для Хмельницької області першочерговими напрямками пріоритетного інвестування можна визначити такі (рис. 4).

Рис. 4. Напрямки пріоритетного інвестування Хмельницької області

Важливим засобом координації надходження іноземних інвестицій в регіон є система оподаткування. У цій фінансовій системі слід активізувати роботу щодо приведення норм внутрішнього податкового законодавства до загальноприйнятих міжнародних стандартів.

Аналіз інвестиційної діяльності та сам процес розвитку інвестиційного клімату у регіоні підтверджують той факт, що сучасна політика керівництва області не забезпечує до кінця дієвого механізму організації інвестиційної діяльності. Це зумовлює необхідність вироблення нових підходів до формування стратегії інвестиційної діяльності в регіоні.

Метою такої стратегії є створення умов для ефективних вкладень в економіку регіону. Під ефективними вкладеннями звичайно розуміються такі інвестиційні вкладення, що, крім плати за ризик інвестицій, дозволяють одержати прийнятну для інвестора і для регіону, який приймає інвестиції, економічну вигоду у вигляді, наприклад, прибутку від інвестицій. У зв'язку з цим, основним критерієм для інвестора буде очікувана прибутковість на вкладений капітал у зіставленні зі ступенем ризику, а для регіону — підвищення бюджетної ефективності економіки регіону.

Основними умовами втілення розумної та привабливої для інвесторів інвестиційної стратегії є наступні:

- доступна і повна інформація про об'єкти;
- встановлена і виписана процедура одержання прав;
- критерії визначення переможців у випадку тендерів за право;
- зрозумілий механізм оцінки вартості прав;
- державний інститут реєстрації прав;
- державні заходи стимулювання та підтримки інвесторів.

Велике значення для формування й реалізації стратегії інвестиційної діяльності регіону має також урахування галузевої специфіки і внутрішніх особливостей області. У той же час інвестиційна стратегія Хмельницької області повинна тісно переплітатися із маркетинговою стратегією, підпорядковуватися вимогам ринку.

У цілому в стратегії створення оптимального механізму координації інвестиційної діяльності повинні бути визначені:

- пріоритетні напрямки інвестиційної діяльності, яким надається державна підтримка;
- механізм стимулювання залучення інвестицій;
- зростання гарантій прав інвесторів;

- спрощення порядку отримання інвесторами документів, що необхідні для здійснення інвестиційних проєктів;
- встановлення адміністративної відповідальності посадових осіб за дію або бездіяльність, результатом яких є створення перешкод і погіршення умов здійснення інвестиційної діяльності.

Особливу групу в стратегії інвестиційної діяльності регіону утворюють організаційні заходи, спрямовані на зростання ефективності дієвості механізму координації інвестиційної діяльності. З цією метою пропонується:

- введення системи оцінювання роботи органів виконавчої влади по залученню інвестицій;
- здійснення постійного моніторингу їх діяльності з роз'яснення положень нормативно-правових актів;
- забезпечення недопустимості невідповідності таких роз'яснень законодавству країни;
- оперативне реагування на факти погіршення умов інвестиційної діяльності.

Дуже важливим стратегічним напрямком вкладення коштів, на нашу думку, має бути інвестування в людину. Україна проголошена соціальною державою, тобто повинна бути забезпечена нормальна життєдіяльність кожної особи. Інвестиції в людину є передумовою економічного зростання регіону, адже людина — це головний фактор відтворення виробництва. А тому інвестиції у людину, у приріст її продуктивної сили на основі підвищення її працездатного періоду, зниження часу хвороб, розширення її знань, підвищення кваліфікації, можливостей самореалізації, володіння інформацією, накопиченням у культурі, збереження екологічно чистого середовища дадуть змогу регіону через певний проміжок часу повною мірою окупити свої вкладення, оскільки лише людина забезпечує подальший розвиток цивілізації.

Таким чином, розв'язати проблему залучення іноземних інвестицій в економіку регіону можна тільки за умов як поліпшення макроекономічної ситуації в країні у цілому (насамперед, це прискорення проведення реформ, удосконалення грошово-кредитної політики та валютної політики, створення умов для виникнення ефективних приватних власників, посилення боротьби з корупцією), так і послідовної реалізації системи взаємозв'язаних економічних, правових, організаційних і інформаційних заходів, спрямованих на утворення привабливого інвестиційного клімату й поживлення інвестиційної активності.

*Стаття рекомендована до друку кафедрою менеджменту, фінансів та кредиту
Хмельницького університету управління та права
(протокол № 2 від 12 жовтня 2005 року)*

